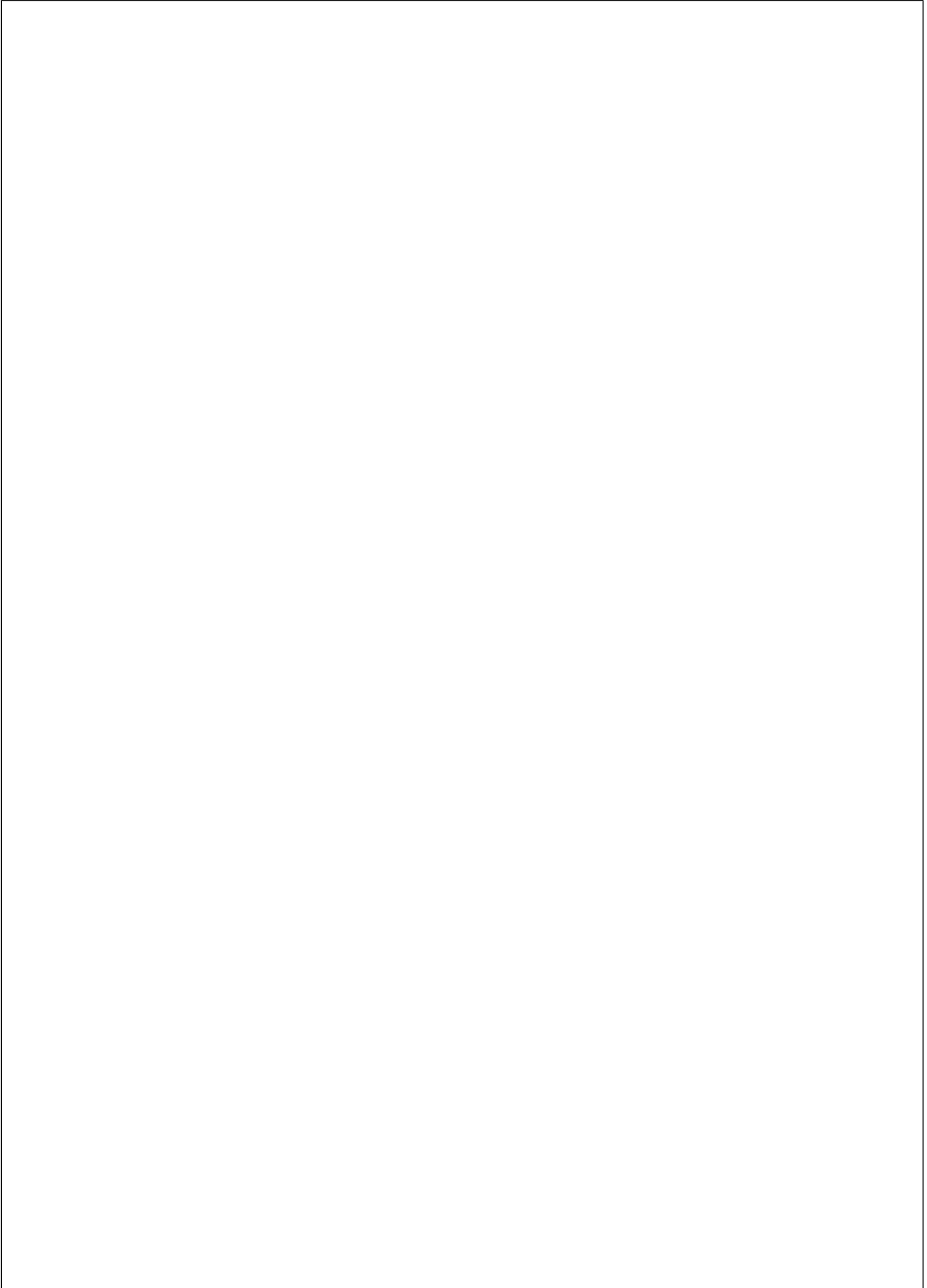

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/228299,Miedzynarodowa-konferencja-naukowa-Polska-i-Wegry-w-latach-II-wojny-swiatowej-Bi.html>
27.02.2026, 14:24

[Następny](#)

[Powrót](#)

Międzynarodowa konferencja naukowa „Polska i Węgry w latach II wojny światowej. Bilans badań, białe plamy, perspektywy badawcze”, Warszawa, 25 września 2025

W Centralnym Przystanku Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego w Warszawie rozpoczęła się międzynarodowa konferencja naukowa „Polska i Węgry w latach II wojny światowej. Bilans badań, białe plamy, perspektywy badawcze”, zorganizowana przez Instytut Pamięci Narodowej i Ambasadę Węgier w Polsce. Dyskusję otworzyli zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski oraz Ambasador Węgier István Íjgyártó.

25.09.2025

[II Wojna Światowa](#)

Zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski podkreślił, że w roku 1939 to Węgry otworzyły granicę dla Polaków, którzy ewakuowali się z Polski podbijanej przez dwóch agresorów, niemiecką III Rzeszę i Związek Sowiecki. Współpraca trwała przez cały okres II wojny światowej.

- Chociaż Polska i Węgry znajdowały się w dwóch przeciwstawnych sobie blokach militarno-politycznych w tym okresie, ta przyjaźń cementowana od stuleci wówczas się bardzo wyraźnie manifestowała

- dodał.

W konferencji udział wzięli z-ca dyrektora BBH dr Konrad Graczyk oraz JE Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Węgier w Polsce István Íjgyártó, Konsul Generalny Węgier w Krakowie dr Tibor Gerencsér, dyrektor Instytutu Kultury w Warszawie Gáspár Keresztes, wiceprezes Węgierskiego Komitetu Pamięci Narodowej dr Áron Máthé oraz dyrektor Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum w Budapeszcie dr István Miklós Balázs, poseł na Sejm RP Marek Kuchciński oraz były Ambasador Polski na Węgrzech Grzegorz Łubczyk.

Konferencja zorganizowana była w ramach Centralnego Projektu Badawczego „II Wojna Światowa i okupacje ziem polskich 1939-1944/45”.

Organizator zapewnił symultaniczne tłumaczenie w j. polskim i węgierskim.

W latach II wojny światowej Polska i Węgry znalazły się po różnych walczących stronach. Węgry, dążąc do rewizji postanowień traktatu triańskiego, który pozbawił ich ponad 2/3 terytoriów, zostały sojusznikiem III Rzeszy, zaś Polska była okupowana przez III Rzeszę, Słowację i ZSRS. Zarazem Węgry, powołując się na tradycję braterstwa, nie wypowiedziały Polsce wojny, odmówiły przepuszczenia przez swoje terytorium Wehrmachtu, który chciał zaatakować Polskę od południa, a po ataku Armii Czerwonej umożliwiły tysiącom polskich uchodźców przekroczenie wspólnej granicy, udzielając schronienia cywilom a polskim żołnierzom umożliwiając udanie się na Zachód. Początkowo Węgry trzymały się na uboczu działań wojennych, jednak wraz z samobójczą śmiercią premiera Pála Telekiego i decyzją o zaatakowaniu Jugosławii z całą mocą włączyły się w wojnę u boku Hitlera. Oznaczało to mobilizację żołnierzy węgierskich na front wschodni. Honwedów

dyslokowano m.in. na terenach zamieszkiwanych przez ludność polską, z którą szybko nawiązali kontakt. Szczególnie pozytywnie w pamięci Polaków zapisali się na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej oraz podczas Powstania Warszawskiego. Węgry w latach II wojny światowej znane były z polityki balansowania, polegającej na szukaniu porozumienia z aliantami zachodnimi przy jednoczesnym pozostawaniu w sojuszu z III Rzeszą. Istotną rolę pośredników w nawiązaniu kontaktu z Anglosasami odegrał polski rząd na uchodźstwie, zaś Węgrzy liczyli, że wsparcie okazane Polakom może pomóc im w zabiegach o powojenny kształt granic.

Celem konferencji było – z jednej strony – podsumowanie dotychczasowych ustaleń i kierunków badawczych, jak i omówienie nieznanych dotąd tematów i wskazanie perspektyw badawczych.

Podczas obrad zostały omówione m.in. sytuacja geopolityczna obu państw, relacje polsko-węgierskie w 1939 r., kwestia ochotników węgierskich w wojnie obronnej 1939 r. Przyjrzymy się również w nowym ujęciu dziejom uchodźstwa polskiego na Węgrzech, a także relacjom żołnierzy węgierskich z polską ludnością. Zaprezentowane zostaną również biografie postaci, które odegrały ważną rolę w bilateralnych relacjach i badaniach nad stosunkami polsko-węgierskimi w latach 1939-1945.

Wydarzenie było przeznaczone dla osób pełnoletnich w związku z ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

Wsparcie organizacyjne – Instytut Liszta – Węgierskie Centrum Kultury w Warszawie.

Uwaga! Wydarzenie zamknięte. W celu wzięcia udziału w konferencji, należy dokonać rejestracji poprzez formularz dostępny na stronie <https://ipn-konferencje.pl/pl>. Informacja potwierdzająca udział zostanie przesłana w osobnej wiadomości e-mail.

Kontakt do organizatora: Maria Zima-Marjańska maria.zima@ipn.gov.pl

Program konferencji:

- 9:30-10:00 – Rejestracja
- 10:00-10:30 – Otwarcie konferencji i przywitanie gości
- 10:30-11:50 Panel I:
 - prof. Arkadiusz Adamczyk (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) – Węgry i Polska wobec załamania się ładu wersalskiego i wybuchu konfliktu zbrojnego we wrześniu 1939 roku/ Magyarországon és Lengyelországon a versailles-i békeszerződés összeomlásával és az 1939 szeptemberi fegyveres konfliktus kitörésével szemben
 - mgr Maria Zima-Marjańska (Instytut Pamięci Narodowej) – Zarys stanu badań nad historią stosunków polsko-węgierskich w latach II wojny światowej i podstawowe postulaty badawcze/ A második világháború alatti lengyel-magyar kapcsolatok történetéről zajló eddigi kutatások áttekintése és alapvető kutatási posztulátumok
 - dr Áron Máthé (Węgierski Komitet Pamięci Narodowej) – Harcoltak-e magyar önkéntesek 1939-ben a lengyelek oldalán?/ Czy po stronie Polaków w 1939 roku walczyli węgierscy ochotnicy?
- 11:30-11:50 – dyskusja
- 11:50-12:10 – Przerwa kawowa
- 12:10-13:30 Panel II:
 - dr Szymon Brzeziński (Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej) – Dzienniki polskich wojskowych internowanych na Węgrzech w czasie II wojny światowej w zasobie Archiwum IPN – wybrane przykłady/A II. világháború alatt Magyarországon internált lengyel katonák naplói az IPN

Levéltárában gyűjteményében – válogatott példák

- dr hab. Tomasz Kurpierz (Instytut Pamięci Narodowej w Katowicach) – Spory wielkie i małe. Współpraca Henryka Sławika i Józsefa Antalla a konflikty wśród polskich uchodźców na Węgrzech w czasie II wojny światowej/ Nagy és kis viták. Henryk Sławik és Antall József együttműködése, valamint a magyarországi lengyel menekültek közötti konfliktusok a második világháború idején
- dr Ákos Fóris (Instytut Historii Uniwersytetu im. Loránda Eötvösa w Budapeszcie/Instytut Badań nad Przemocą) –A Honvédség és a lengyel lakosság kapcsolata a szovjet hadműveleti területen, 1941-1944/ Stosunki między Węgierskimi Siłami Obronnymi a ludnością polską na sowieckim obszarze operacyjnym w latach 1941-1944
- 13:10-13:30 – dyskusja
- 13:30-14:15 – przerwa
- 14:20-16:00 Panel III:
- dr István Miklós Balázs (Instytut Historii Uniwersytetu im. Loránda Eötvösa w Budapeszcie/ Polski Instytut Badawczy i Muzeum w Budapeszcie – Kulturális élet a magyarországi lengyel menekülttáborokban/Życie kulturalne Polaków w obozach dla uchodźców na Węgrzech
- mgr Joanna Urbańska (Polsko-Węgierskie Stowarzyszenie im. Rodziny Korompayów) – Życie i dziedzictwo Emánuela Aladára Korompaya/ Korompay Emánuel Aladár élete és öröksége
- dr hab. Gábor Lagzi (Polski Instytut Badawczy i Muzeum w Budapeszcie) – „Ładowanie we mgle”. István Lagzi – badacz polskich uchodźców podczas drugiej wojny światowej na Węgrzech/ „Leszállás a ködben”. Lagzi István – a második világháború alatti magyarországi lengyel menekültek kutatója
- mgr Zsolt Turi-Móricz (Uniwersytet im. Loránda Eötvösa w Budapeszcie) – Stereotípiák és közvetlen tapasztalat: lengyel katonák benyomásai a magyarokról 1939-ben/ Stereotypy a bezpośrednie doświadczenia: wrażenia polskich żołnierzy na temat Węgrów w 1939 roku.
- 15:40-16:00 – dyskusja i zakończenie obrad

Pliki do pobrania

[Program międzynarodowej konferencji naukowej „Polska i Węgry w latach II wojny światowej. Bilans badań, białe plamy, perspektywy badawcze” \(pdf, 4.02 MB\)](#)

[Zaproszenie na międzynarodową konferencję naukową „Polska i Węgry w latach II wojny światowej. Bilans badań, białe plamy, perspektywy badawcze” \(pdf, 6.95 MB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Warszawa

Centrala

II wojna światowa

Konferencja naukowa

Powiązane wiadomości

POLACY TO NASI PRZYJACIELE

WĘGRZY I POWSTANIE WARSZAWSKIE 1944

A MAGYAROK ÉS A VARSÓI FELKELÉS 1944

A LENGYELEK A BARÁTAINK

Polacy to nasi przyjaciele. Węgrzy i Powstanie Warszawskie 1944